

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 201/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen EU:n elpymispaketin varojen käytön valvonnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Petri Hurun /ps ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 201/2022 vp:

Valvooko tai tarkastaako Italian elpymisrahojen rahankäyttöä jokin muukin taho kuin Italia itse,

onko Suomi nostanut EU:n elpymisrahojen mahdollisia väärinkäyttöjä esille kansainvälisesti ja

onko Suomi valmis käyttämään hätäjarrumekanismeja, mikäli herää pieniäkin epäilyjä tukirahojen väärinkäytöstä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Jokaisella jäsenvaltiolla on ensisijainen vastuu varmistaa, että EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä maksettavat varat käytetään neuvostossa hyväksytyyn kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisiin kohteisiin ja että mahdolliset väärinkäytökset havaitaan ja korjataan. RRF-asetuksen 22 artiklan sekä jäsenvaltion ja komission välisen rahoitussopimuksen mukaan myös komissio valvoo varojen käyttöä. Komissio voi mm. suorittaa tarkastuksia sen selvittämiseksi, että jäsenvaltio on saavuttanut suunnitelmansa mukaiset tavoitteet ja välitavoitteet, ja että varojenkäytössä ei esiinny petoksia, lahjontaa tai eturistiriitoja. Lisäksi Euroopan petosten torjuntavirasto (OLAF), Euroopan tilintarkastustuomioistuin (ECA) ja Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) osallistuvat elpymis- ja palautumistukivälineen tarkastukseen.

Komissio voi myös vähentää jäsenvaltiolle myönnettävää tukea, mikäli jäsenvaltio ei ole korjannut varoihin liittyvää petosta, lahjontaa tai eturistiriitaa. Myös jäsenvaltion valvontajärjestelmässä yleisellä tasolla esiintyvät puutteet voivat johtaa tuen vähentämiseen.

Suomi on puheenvuoroissaan neuvostossa ja sen alaisissa työryhmissä korostanut varojenkäytön tehokasta valvontaa. Suomi on painottanut, että sekä jäsenvaltion että komission on kannettava vastuunsa valvonnasta ja toimittava hyvässä yhteistyössä. Lisäksi Suomi on puheenvuoroissaan korostanut avoimuutta varojen käytössä.

Suomi seuraa tiiviisti muiden jäsenvaltioiden suunnitelmien toimeenpanoa. Maksatukset elpymis- ja palautumistukivälineestä perustuvat suunnitelmassa sovittujen tavoitteiden ja välitavoitteiden saavuttamiseen. Mikäli Suomi katsoisi, että joku jäsenvaltio ei ole saavuttanut tyydyttävästi suunnitelmassa sovittuja tavoitteita tai välitavoitteita, Suomi voisi viedä kyseisen jäsenvaltion maksatuspyynnön Eurooppa-neuvoston käsiteltäväksi.

Helsingissä 13.5.2022

Valtiovarainministeri Annika Saarikko